

Wiad. entomol.	17 Supl.: 157-196	Poznań 1998
----------------	-------------------	-------------

**STRESZCZENIA POSTERÓW
ZGŁOSZONYCH NA 43 ZJAZD
POLSKIEGO TOWARZYSTWA ENTOMOLOGICZNEGO**

**SUMMARIES OF POSTERS OF THE 43th CONGRESS
OF THE POLISH ENTOMOLOGICAL SOCIETY**

Zespoły parazytoidów (*Hymenoptera: Parasitica*) w zaroślach śródpolnych*

Parasitoid communities (*Hymenoptera: Parasitica*) in midfield copses

Powierzchnia badawcza, mająca charakter naturalnych zarośli śródpolnych, to miedza o długości ok. 100 m. i szerokości kilku m., porośnięta krzewami z dużym udziałem drzew, zlokalizowana w Grabówku na terenie Zespołu Nadwiślańskich Parków Krajobrazowych, w woj. bydgoskim.

Materiał, tzn. kolonie mszyc, zbierano z dwóch gatunków krzewów – trzmieliny zwyczajnej (*Evonymus europaea* L.) oraz dzikiego bzu czarnego (*Sambucus nigra* L.). Zerwane gałązki z mszycami (jedna próba = jedna kolonia na gałązce), umieszczano w szklanych słojach zakrytych gazą, w celu wyhodowania parazytoidów ze spasożytowanych żywych mszyc i mumii. Każdorazowo pobierano po kilka kolonii, a w całym sezonie 1997 r. zebrano po ok. 50 prób z każdego gatunku rośliny żywicielskiej.

W wyniku oznaczeń określono i scharakteryzowano dwa zespoły pasożytniczych błonkówek (*Hymenoptera: Parasitica*). Uwzględniono zarówno parazytoidy pierwotne, z rodziny mszycarzowatych (*Ichneumonoidea: Aphidiidae*) oraz oścowatych (*Chalcidoidea: Aphelinidae*), jak i hiperparazytoidy, z rodzin: *Pteromalidae*, *Encyrtidae* i *Eulophidae* (*Chalcidoidea*), *Megaspilidae* (*Ceraphronoidea*) oraz *Charipidae-Alloxystinae* (*Cynipoidea*).

W zespole wyizolowanym z kolonii kompleksu mszycy burakowej (*Aphis fabae* SCOP.-complex) na trzmielinie, oznaczono 350 osobników należących do 17 gatunków, przy czym wśród 9 gatunków parazytoidów pierwotnych dominantami były *Trioxys angelicae* (HAL.) (*Aphidiidae*) – 34,3% i *Aphelinus chaonia* WLK. (*Aphelinidae*) – 37,1%. Spośród nielicznych w tym zespole (8%) hiperparazytoidów, najliczniejsza była rodzina *Pteromalidae*.

W koloniach mszycy bzuowej (*Aphis sambuci* L.) na bzie czarnym scharakteryzowano zespół liczący 228 błonkówek, w którym 72% stanowiły parazytoidy pierwotne, a dominantami wśród 14 gatunków były: *Praon abjectum* (HAL.) (*Aphidiidae*) – 29,0% i *A. chaonia* – 21,9%. Wśród hiperparazytoidów najliczniejszy był *Pachyneuron aphidis* BOUCHE (*Pteromalidae*) – 10,5%.

* Temat zrealizowany w ramach Grantu KBN Nr 6 P04F 052 11

Wszystkie oznaczone parazytoidy – łącznie 19 gatunków – nie są objęte ochroną prawną, ale są organizmami pożytecznymi w agrocenozach i m. in. dlatego należałoby chronić ich rezerwuary, tzn. zarówno biotopy, jak i rośliny tworzące zarośla śródpolne, zakładając w odpowiednich miejscach użytki ekologiczne.

Tadeusz BARCZAK, Bydgoszcz
Janina BENNEWICZ, Bydgoszcz
Grzegorz KACZOROWSKI, Bydgoszcz
Ewa KRASICKA-KORCZYŃSKA, Bydgoszcz
Amelia DEBEK-JANKOWSKA, Bydgoszcz

Kono- i seminifagi jodły pospolitej *Abies alba* MILL. w wybranych oddziałach Świętokrzyskiego Parku Narodowego w latach 1993–1995

Cono- and seminiphages of the common fir *Abies alba* MILL. in selected sections of the Świętokrzyski National Park in 1993–1995

Na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w latach 1993–1995 prowadzono badania dotyczące zasiedlania przez owady szyszek jodły pospolitej *Abies alba* MILL.

Do badań zebrano 598 szyszek z 44 rosnących jodeł w 22 oddziałach. Z każdej próby około 50% szyszek założono do hodowli masowych; około 25 % do hodowli indywidualnych, a pozostałe 25% szyszek z zawartymi w nich 42 717 nasionami analizowano metodą krajania wyróżniając: nasiona „pełne” czyli zdolne do kiełkowania, płonne grubościennie i niedorozwinięte oraz uszkodzone przez larwy.

W okresie badań stwierdzono następujące seminifagi jodły: *Megastigmus suspectus* BORR. (Hym.: Torymidae), *Resseliella piceae* SEITN. (Dipt.: Cecidomyiidae) oraz konofagi: *Barbara herrichiana* OBR. (Lep.: Tortricidae), *Dioryctria abietella* (DEN. et SCHIFF.) (Lep.: Phycitidae) i *Earomyia impossibile* MORGE (Dipt.: Lonchaeidae).

Najliczniejszym gatunkiem okazał się *Megastigmus suspectus* BORR. – 1982 egzemplarze (60,78% wszystkich uzyskanych owadów), następnie *Earomyia impossibile* MORGE – 628 egz. (19,26%), *Resseliella piceae* SEITN. – 422 egz. (12,94%), *Barbara herrichiana* OBR. – 359 egz. (11,01%) i *Dioryctria abietella* (DEN. et SCHIFF.) – 170 egz. (5,21%).

Poważne straty w nasionach spowodowała *R. piceae* (około 26% analizowanych nasion).

Po raz pierwszy z szyszek jodły w Górach Świętokrzyskich wykazano chrząszcze: *Cryptophagus distinguendus* STURM., *Cryptophagus villosus* HERR., *Cryptophagus affinis* STURM. (Cryptophagidae), *Enicmus minutus* L. (Lathridiidae) i *Stilbus testaceus* PANZ. (Phalacridae) oraz z rzędu błonkówek *Dolichogenidea petrovae* WALLEY [= *Apanteles petrovae* WALLEY] (Braconidae), *Scambus brevicornis* (GRAV.), *Scambus nigricans* (THOMS.), *Venturia* sp. i *Mesostenus* sp. (Ichneumonidae).

Ze względu na proces zamierania jodły powyższe badania na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego są kontynuowane.

Jolanta BĄK, Kielce